

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

1-8-08-2010

7/15323

Sayı :B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/ 1522
Konu :Uşak Milletvekili
Sayın Osman COŞKUNOĞLU'nun
yazılı soru önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a)TBMM Başkanlığının 12.07.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/15323-24510/50484 sayılı yazısı.
b)Başbakanlığın 14.07.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-226-9/3249 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Sayın Osman COŞKUNOĞLU tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/15323 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :

1) Cevap formu (4 Sayfa)

DAĞITIM:

TBMM Başkanlığı
Başbakanlık

**UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN COŞKUNOĞLU'NUN
7/15323 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) ilk kez açıkladığı meslek gruplarına göre işsizlik araştırmasına göre; 2009 yılında ülkemizde 178 bin bilgisayar eğitimi alan kişinin 98 bini çalışıyor, 25 bin bilgisayar mezunu işsiz. Geriye kalan 55 bin ise sektör içerisinde iş aramadığını belirtmekte. Hal böyleyken, ülkemizdeki başta bankalar olmak üzere, bilişim altyapısını geliştirme projeleri için, Hindistan'dan bilişimci getirilip ülkemizde istihdam edilmekte olduğu anlaşıyor. Yani, sözkonusu kurumlar bilişim projeleri için yurtdışından dış kaynak kullanımına başvuruyor. Bu bilgiler ışığında:

SORULAR:

1. Ülkemizde, bilişim projelerinde hangi kuruluşlar bugüne kadar toplam olarak ve ilerisi için tahminen ne kadar tam zaman eşdeğer dış kaynaklı işgücü kullandı, kullanıyor ve kullanacak?

2. Özellikle Hindistan'dan getirilen bu bilişimcilerin proje boyunca kaçak olarak veya yasal yollardan gidip gelecek olan sayısı ve Hindistan'da çalışacak olan sayısı toplamı olarak sayılarının 10,000 civarına ulaşacağı doğru mudur? Başka bir deyişle, kurumlarımızın ihtiyacı olan bilişim altyapı projeleri için, ülkemiz içinde veya Hindistan'da, yaklaşık 10,000 Hintli'ye istihdam sağlanacağı doğru mudur?

3. Bilişim projelerinde çalışan Hintliler hangi mevzuata göre ülkemize gelmektedir? Bu insangücü ithalinin yasal dayanağı nedir? Yasadışı çalışanlar için bir denetleme mekanizması var mıdır?

4. Hintli yazılımcıların ucuz işgücü olarak bilişim projelerinde istihdam edilmesi proje sahibi kuruluş için karlı olabilirse de, ülkemizin bu önemli teknoloji alanında insangücü yetiştirme politikalarına - ki bunlar 9. Plan dahil birçok yerde ilan edilmiştir - aykırı değil midir?

5. Dünya ortalamasında donanım pazarının bilgi teknolojileri içerisinde payı %40, gerisi hizmet ve yazılımken, ülkemizde bilgi teknolojileri pazarının %70'i donanım, kalan %30'u yazılım ve hizmettir. Bu çarpık duruma ek olarak da, donanım pazarımız hemen hemen tamamen ithal ürünlerden oluşuyor. Yerli ağırlıklı olan yazılım ve hizmet pazarımız zaten küçük. Şimdi bu küçük pazarın da bir kısmının insangücü ithali nedeniyle, yabancılara bırakılması sektörümüzün gelişmesi için ve ulusal çıkarlarımız için olumlu olabilir mi? Bu durumu ulusal çıkarlarımız yönünde değiştirmek amacıyla hükümetinizin her hangi bir somut girişim veya politikası var mıdır?

6. Ulaştırma Şurası 2009 Eylül'ünde, 2023 yılında yazılım ihracatımız için 160 milyar dolar hedef koymuştur. Hükümetiniz de bu hedefi benimsemiştir. Yazılım konusundaki projelerimizi Hintli bilişimcileri ülkemize getirerek veya Hindistan'a yollayarak bu hedefe nasıl erişeceğiz? Kendi hükümetinizin de benimsediği bir hedefin tersine bir girişim olmuyor mu yazılım projelerimizi yabancılara yaptırmak?

CEVAPLAR:

Ulaştırma Bakanlığı olarak en önem verdiğimiz konuların başında yerli yazılım sektörünün desteklenmesi ile yerli içeriğinin ve elektronik haberleşme sektöründe yerli katkı oranının artırılması gelmektedir. Ancak, yerli katkı oranını artırmaya yönelik çalışmaların temelinde ise Araştırma Geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve bu alandaki yerli işgücü miktarının artırılması bulunmaktadır. Bu nedenle, bu konular üzerinde Bakanlık olarak hassasiyetle durulmaktadır.

2008 yılı Kasım ayında yayınlanan Elektronik Haberleşme Kanunu'yla ülkemizde ilk kez Ar-Ge'yi desteklemek amacıyla sektöre özel bir fon oluşturulmuş olup, bu finansmanın araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemeye yönelik usul-esasları ile detaylarını belirlemeye çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, 3G olarak adlandırılan projede, sağlanması gereken yerli katkı payının oranını ve proje gereksinimlerinin ülkemiz insan kaynağı ile tedariki konusunda özel hükümler getirerek ülkemiz telekomünikasyon sektöründe ilk kez İmtiyaz Sözleşmelerine yerli katkı payıyla ilgili somut bir yükümlülük getirilmiş ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı'na (BTK) yetkilendirme planları, ihale şartnameleri ve imtiyaz sözleşmeleri vasıtasıyla yeni teknolojilerin kullanımını ve Ar-Ge'ye dayalı yerli üretimi teşvik etmek maksadıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların önemli bir kısmı üçüncü nesil (3N) mobil telekomünikasyon hizmetlerine yönelik olarak yukarıda ifade edilen vasıtalar marifetiyle hayata geçirilmiştir.

3N mobil telekomünikasyon hizmetlerinin yetkilendirme çalışmaları çerçevesinde 2008 yılı içinde gerçekleştirilen ihale neticesinde mevcut mobil telekomünikasyon işletmecileri (Turkcell, Vodafone, Avea) 3N lisansları almaya hak kazanmıştır. Üçüncü nesil mobil hizmetler, mevcut GSM şebekelerinde sunulan ses hizmetleri ve düşük erişim hızları sağlayabilen veri iletişim imkanının ötesinde yüksek hızlı internet erişimine olanak sağlamakta ve kullanıcılara sabit bir noktada iken 2-14,4 Mbit/sn hareket halinde iken ise 384 Kbit/sn'ye kadar, veri iletim hızları sunabilmektedir. Birçok ülkede halihazırda kullanılmaya başlanmış olan 3N teknolojisi yoğun veri hızı gerektiren video, görüntülü görüşme ve eğlence uygulamaları gibi bir çok yenilikçi hizmeti desteklemektedir.

Bununla birlikte, sözkonusu hizmeti sunacak olan işletmecilerin 3N'ye yönelik önemli miktarda altyapı yatırımı yapması gerekmektedir. Sözkonusu yatırımların büyüklüğü ve ilgili altyapı ekipmanlarının yoğunlukla ithalat yoluyla temin edileceği öngörüsü nedeni ile 3N ihalesinin düzenlenmesi öncesinde hazırlanan yetkilendirme planı, BTK tarafından hazırlanan "IMT2000/UMTS Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Planı" Bakanlar Kurulu onayını müteakip 18.09.2008 tarihli ve 27001 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İhale şartnamesi ve imtiyaz sözleşmesinde IMT2000/UMTS hizmet ve altyapılarına yapılacak yatırımlara yönelik düzenleyici hükümler belirlenmiştir.

Sözkonusu hükümler kapsamında Ar-Ge ve yerli üretimi teşvik amacıyla işletmecilerin yapacakları yatırımlarda temin edilecek yazılım ve donanımların %40'ını Türkiye'de bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Ar-Ge merkezi kurmuş olan tedarikçilerden, % 10'unu ise Türkiye'de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçilerden alınması gerektiği hükme bağlanmıştır. Ayrıca yetkin Ar-Ge personelinin yetiştirilmesi nitelik işgücü istihdamının artırılması için sözkonusu Ar-Ge merkezlerinde birinci yıl en az 200, ikinci yıl en az 300, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 500 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan mühendisin çalışması şartı getirilmiştir.

Öte yandan, Bilgi ve İletişim Sektöründe ülkemizde meydana gelen olumlu gelişmelerin yazılım sektöründe de sağlanmasına yönelik planlarımız mevcuttur. Yazılım sektöründe daha yüksek bir gelişme kaydedilmesi için konunun eğitim, bilgi ve iletişim altyapısı, sektörlerin yaklaşımları ve ülkemizdeki uzun yıllardan beri gelen geleneksel yönetim yöntemleri ile birlikte ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda, Eylül- 2009'da İstanbul'da gerçekleştirilen 10.Ulaştırma Şurasında ve Şura hazırlık Çalıştaylarında sektörün ve toplumun tüm kesimlerini içine alacak şekilde detaylı çalışmalar yapılmış ve bir takım hedefler konulmuştur. Bunlardan bazıları;

* Yazılım geliştirme konusunda verilen Ar-Ge destekleri için ayrı program ve ayrı kriterlerin geliştirilmesi, yerli sayısal içeriğin geliştirilmesi için içerik sağlayıcılara destek sağlanması, yerli içerik sağlayıcılara yazılım sağlayan tedarikçilere destek sağlanması,

* Uluslararası alanda pazarlanabilir ve rekabet edebilir ve Türkiye'nin dünyada en iyi olacağı, ürünlerin ya da çözümlerin tüm araştırma-geliştirme, tasarım, üretim ve yazılım süreçlerinin Türkiye'de yapılması,

* Bilgi ve İletişim altyapı ve cihazlarının yazılımlarının Türkiye'de yapılmasını sağlayacak ve Türkiye'nin bir yazılım üssü haline gelmesini sağlayacak araştırma-geliştirme faaliyetlerine ağırlık verilmesi,

* Yazılımın bir servis olarak sunulması prensibine (cloud computing) dayalı uygulamaların uluslararası gelişiminin izlenmesi ve ülkemizdeki uygulanabilirliğinin ve geliştirilebilirliğinin araştırılması,

* Türkiye'deki firmaların bölge ülkelerindeki bilgi ve iletişim sektörünün her alanında (üretim, işletmecilik, yazılım hizmeti, altyapı hizmeti, donanım sağlanması vb.) girişimde bulunmalarına yönelik desteklerin sağlanması şeklindedir.

Ayrıca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı çeşitli üniversiteler ve Kamu kurumları arasında imzalanan protokoller marifetiyle de Ar-Ge faaliyetleri desteklenmektedir. Bu bağlamda TÜBİTAK-ULAKBİM, Gazi Üniversitesi ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Başkanlığı arasında imzalanan protokoller neticesinde Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı, Tasarımı ve Geçiş Projesi hazırlanmış ve TÜBİTAK'ın Projeyi kabul etmesinden sonra 2009 yılı Şubat ayı itibariyle Proje hayata geçirilmiştir.

Bununla birlikte, Bilişim sektöründe gerçekleşen toplam Ar-Ge harcamalarının önemli bir kısmının (2004 TÜİK verilerine göre %80) televizyon ve haberleşme teçhizatı ve cihazları üretimi alanında gerçekleştiği görülmekte olup, bu oranların sözkonusu yıldaki kadar yüksek olmasa da ağırlığını devam ettirdiği görülmektedir. Bu durumun oluşmasındaki temel etken Türkiye'nin özellikle televizyon üretiminde bölgesel bir üretim üssü olması gerçeğinden kaynaklanmakta olup, Televizyon alanında gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmalarının, Türkiye'nin toplam Ar-Ge harcamalarında önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. Bu yüzden Türk bilişim sektörü donanım ağırlıklı (özellikle televizyon) bir sektör konumundadır.

Kilit alt sektörlerden biri olan yazılım sektörünün de dahil olduğu bilgisayar ve ilgili faaliyetler alanında gerçekleşen Ar-Ge harcamalarının ise toplam Ar-Ge harcamaları içinde son derece düşük bir oranda kaldığı bilinmekte olup, bu durumun öncelikli sebebi yazılım alanında dışa bağımlı bir ülke olmamızdan kaynaklanmaktadır. Yazılım sektöründe Ar-Ge faaliyeti yapılabilmesi için yeter sayıda kalifiye işgücünün mevcut olması elzemdir. Ancak kabul edilmelidir ki, bu alanda Ar-Ge yapabilecek işgücünün yetişebilmesi için uzun yıllara ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun için öncelikle eğitim sisteminde yapılan değişikliklerin ve yeniliklerin netice vermesi ve mezun olan yeni işgücünün Ar-Ge yapabilecek seviyeye gelmesi gerekmektedir. Bu yüzden Türk yazılım sektöründe gerçekleştirilecek hamlelerin ancak uzun soluklu stratejilerin bir neticesi olarak ortaya çıkabileceği gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Ayrıca Bilişim sektöründe çok uluslu şirketlerin dünya çapında pazar payı çok yüksek olduğundan, bu bağlamda sektördeki teknolojik yenilik imkanları bu şirketler tarafından kontrol edilmekte olup, öncelikle mevcut teknolojilerin ülkemize transfer edilmesi, ülke şartlarına uyumlaştırılarak içselleştirilmesi ve nihayetinde evrensel ölçekte bir pazara sahip olabilecek yeniliklerin ortaya çıkarılması süreci ancak uzun vadeli stratejilerin, bir neticesi olarak mümkün olmaktadır. Bu yüzden bilişim sektörüne kamu tarafından yapılacak Ar-Ge teşviklerinin neticesi ancak yıllara yayılabilecek bir süreç neticesinde elde edilmektedir.